

EL LLIBRE DE LA SETMANA

PERFIL

MARGUERITE DURAS (1914-1996) ÉS UNA DE LES GRANS REPRESENTANTS DEL NOUVEAU ROMAN. ENTRE ELS SEUS LLIBRES HI HA 'L'AMANT' (1984) I 'LA TARDA DEL SENYOR ANDESMAS' (1960). VA PUBLICAR 'LA VIDA TRANQUIL·LA' ALS 30 ANYS.

La vida com a buidor i horror quotidians

DAVID VIDAL

Una baralla mortal ha acabat quan tot just comença el relat, n'ha quedat fora de pla. Seguim l'oncle Jérôme, ferit de mort, suat i esgarrinxat, de tornada cap a casa, al vell mas de les Bugues; la narradora, la jove Françoise, acompanya son germà Nicolas, que ha malferit en Jérôme, fet que s'accepta amb indiferència. Al llarg de les primeres planes de *La vida tranquil·la* assistim a l'agonia horrible de l'oncle, a qui ningú ajuda, i descobrim que sota la pell del quotidià batega un horror inefable i tranquil, una cosa llòbrega que servia a tothom per suportar l'existència.

Per explicar-ho, Marguerite Duras disposa la trama del relat en un tríptic, que progressa des de més enfora de la història cap a més endins de la

consciència de la narradora. Una primera part, més llarga, explica les conseqüències de la baralla mortal entre en Nicolas i l'oncle, que transformen la rutina espessa del mas de les Bugues en un nus de tensions. Quan mor en Jérôme, la dona d'en Nicolas, que havia causat en part la baralla per allitar-s'hi, fuig; aleshores un antic amor d'en Nicolas, la bella Luce, apareix –sovint a cavall, la cabellera fosca al vent, els ulls blavíssim guspirejant– per reclamar el seu lloc. Succeeix, però, que un misteriós amic d'en Nicolas, en Tiène, atrau, de forma inesperada, la Luce. Quan en Tiène demostra que només té ulls per a la Françoise, el petit nus esdevé una tragèdia antiga, a l'espera que els capvespres violetes i les albaades de pedra portin més mort, més solitud, més dolor.

Un lirisme contundent i bellíssim

La segona part ens submergeix en un inesperat canvi de registre. Françoise es banyava al riu Rissola, encara al final de la primera part, una tarda d'estiu en què, excepcionalment, tots havien decidit abandonar el silenci antic en què vivien. Mentre nedava en el corrent nerviós prenia consciència que no havia vist mai el mar, i que li agradaria “mirar una cosa que, com la fatiga, fos invariable i sense fi”. Acomplint aquest desig, la Françoise agafa un tren cap a un poble turístic de la costa atlàntica, un *locus amoenus* hedonista de pau i descans, on reflexiona. Tot li és estrany, però, començant per ella mateixa. Veu el seu vestit damunt el llit: “Els meus pits hi han fet dos pits; el meu braç, dos braços de colzes punxeguts [...]. No m'havia fixat mai que gastés les coses. He tingut ganes d'anar-me'n i deixar el vestit en lloc meu. Desaparèixer”. Enfrontada al seu reflex en el mirall de

LA VIDA TRANQUIL·LA
MARGUERITE DURAS
EDICIONS SIDILLÀ
TRADUCCIÓ
D'ANTONI CLAPÉS
220 PÀG. / 17 €

DURAS DISPOSA LA TRAMA DE 'LA VIDA TRANQUIL·LA' COM UN TRÍPTIC QUE PROGRESSA DES DE MÉS ENFORA DE LA HISTÒRIA CAP A MÉS ENDINS DE LA CONSCIÈNCIA DE LA NARRADORA

l'armari s'estranya de “la bèstia vivent amb pulmons que respiren” que és, i veiem com treu el nas la Marguerite Duras existencialista, amb unes pàgines d'un lirisme contundent i bellíssim, en què Françoise s'adona de la buidor de la vida, i en la que el relat s'esdevé en una prosa poètica que manifesta els deutes amb Sartre i el seu Antoine Roquentin, esperant la glopada de la nàusea –publicada sis anys abans que *La vida tranquil·la*– al petit poblet costaner de Bouville.

Més que de nàusea, Françoise prefereix parlar de tedi, que recobreix cadascun dels dies de la seva vida com “una pell de silenci cada cop més espessa”. En tot el relat, però encara més en aquestes planes introspectives, xopes de veritat i potser de biografia –Duras a penes ha acomplert els 30 quan es publica el 1944–, Françoise exhibeix una perspicàcia conformista que ens recorda els personatges rodo-redians, i singularment la Colometa. Per no perdre la simetria de la trama, la narradora clou el contrapunt líric amb una nova mort, relacionada directament amb el silenci de Françoise, almenys tant com la mort amb què comença el llibre es relacionava també (i per contra) amb la seva denúncia d'adulteri. Tant si calla com si parla, al seu voltant la gent mor, i els qui l'envolten la fan culpable. Françoise, però, no se'n sent responsable. O no del tot. Però pren una decisió, que ens mena a la tercera part del llibre: tornarà a les Bugues a assumir, resignada, aquesta vida tranquil·la amb en Tiène. “Sento el cansament orgullós d'haver nascut. Quants anys em queden? Deu, vint, quaranta? Res no els assenyalara, res no em pot passar. Abans de mi no hi havia res al meu lloc. Ara soc al lloc de res”. El tedi com a ordre, una vida possible. ♦

WIKIPEDIA